श्रीगणेशायनमः॥श्रीमन्महागणपतयेनमः॥घुसृकमेशाख्यान आर्यालिरव्यते॥ श्रीमद्गुजवदनातेवंदुनिनमिलीभवानिशेषांवा॥आठउनीगुरुचरणा
आर्याछंदेमिवर्णितोंसावा॥१॥विनवीराघवसनूजोडुनिपाणीसमग्रलोकांस॥घुसृकमेशआर्यछंदेवर्णिजेतोनकाकरूत्रास॥२॥यद्यपिनसल्याशास्त्रबुधी
मंतेसमग्रशोधाव्या॥कीर्तीधृतिसृकमेधामजगरिवासीरूपेतुह्मीघाव्या॥३॥येकेदिनिसृकतासीकरीतेजालेतप्रश्नऋषिसर्व॥ह्मणतीअतांआम्हालाघुसृक
मेशाख्यानसांगवाराचें॥४॥जेसेप्रथमपुराणीसांगुनिअकरापुनीतल्योंकेले॥आहाअणिजगाल्यातेसवदक्षाविकांवहुवोले॥५॥सुतह्मणेऋषीलाशांक
प्रश्नेसकदीनहाकेला॥एकाअतांऋषिहोहोउनिनिर्वेधसर्वशिवलीला॥६॥वंदुनिगुरुचरणाक्षालुनिचरणाविभूतिचर्चीली॥रुद्राक्षधारणातेंकरिताजा
लासम्मरोणिभगशूली॥७॥जयजयशंभुदयाळाबोलुनिऐसेंकरीतमगनत्य॥वदवीह्मणेशिवालावदुनीवेसोनसर्वनिजकृत्य॥८॥संह्याचलाचानि
कटराहेमुनिवरसधर्मनामाचा॥शिष्यासिनित्यपढवीनारायणपरअसोनमनवाचा॥९॥पतिव्रतासदेहाभार्यात्याचीत्रिकालशिवसेवा॥संपादु
नीऋषीच्याअज्ञेवर्तनमूनिमुनिदेवा॥१०॥ऐसेअसतांतिजलागेलीवर्षेबहुतपरिपुत्र॥नाहींह्मणोनिचिंती॥चिंताकरितसदेवदिनरात्र॥११॥सांगेसदे
वबातापरितोभर्तानमानिसकतरंवद॥बरूज्ञानपरायणहोउनिबोधीनयेसिसानंद॥१२॥संसारस्वप्नतुल्यकेचागेपुत्रवित्तगृहजाया॥जाइलहींनिदा
नींकनकासमगौरवर्णनिजकाया॥१३॥ऋषीह्मणेसकतांचीमजसीतूंगेनकोकरूचर्चा॥ऐसेवदोनितिजलाकरिताजालासधर्मशिवआर्चा॥१४॥
येकेदिनीसदेहा अन्यद्विजवरग्रहाप्रतीगेली॥सांगावयानिजगुजासणभरि अवकाशपाहुनीयकली॥१५॥हांकारुणीद्विजाच्यावनितेलागीकराव
यागोष्टी॥बसलीपरंतुविधिनेलिहिलेनदळेकधीहिल्लाटी॥१६॥जालावादपरस्परबोलावोलेंकरोणिदोघींचा॥सेजारिणीतयेलाघालुनिवो
लेकुशब्दपरथाचा॥१७॥अपत्रिणीतूंपरतीजाईदाऊनकोमलातोड॥अंतीवित्तनुद्रेगेनइलह्मणेनिकरोणिबहुदंड॥१८॥माझ्याधनासिमलक
तभोगिलवित्तासकोणपेलूद्या॥बोलतिबळेकशाच्याकळेनारांडाल्वाडल्यावांझा॥१९॥तद्ब्राह्मणेसदेहादुःखितहोवोनिस्चाश्रमापतिला
कथितवृत्ततयेचेऐकुनिमुनितोनमानिदुःखाला॥२०॥ऋणसंबंधीहोतीकांतापुत्रप्रपोत्रपशुदुहिता॥लाभालाभीत्याच्यापावतिसाधूकर्धान

हानाहीतरिमीस्वजीवदेतबली॥ ४१॥ आयहेऐसातीचाजाणुनमगतोह्मणेसमोचीन। करितोद्वितीयविवाहामजवरिदेऊनकोनिजप्राण ४२
ऐसानिश्चयपतिसीकेलागेलीस्वज्येष्ठबंधुगृहा। प्रार्थुनिबंधुवधूलात्याच्याघुरुमासुतेसिआणिगृहा॥ ४३॥ पाणिग्रहणतयेचकरिताजा
लासुधर्मऋषिराज। होतांसकलग्नपतिचेंझालिमानोमनातनिजकाज॥ ४४॥ जेसीमुनीससुदेहातेसीघुरुमाहिप्रेयसीत्याली। दीर्घीजणी।
पतीचीसेवाकरिबसोनिशिखशाली॥ ४५॥ जेथेसुकृतासिमातापाळीतेहोतसीचघुरुमेला। अज्ञेततेसुदेहाच्याघुरुमाजेसासदेवगु
रुचेला॥ ४६॥ घुरुमाजेष्ठेसिपुसोनेलघुलिंगाचेकरीअनुष्ठान। होतांचीलिंगकोटीश्रीधूर्जटीहृदयावलापूर्ण॥ ४७॥ जालापुत्रतयेलारूपें
सुंदरजसादुजामदन॥ आनंदलाऋषीतोपाहुनिकांतासहीतसुकृतवदन॥ ४८॥ पुत्रामुळेऋषीचीममताघुरुमास्त्रियेवरीफार। नसतां
परीसुदेहाअसतीजालीमनामध्येक्रूर॥ ४९॥ पूजायथाविधीनेलघुलिंगाचीकरोणिमगबाकी। विसर्जुनीतयालानेउनिनिर्जलसरोवरी
टाकी॥ ५०॥ जेजेसरयमेस्वदंडेफोडुनवारीसमग्रदवडीले। तेथेप्रतिदिनीघुरुमा आणुनिलिंगासिटोकितीवाहिले॥ ५१॥ स्पर्धाकरुणिसुदेहाघु
रुमेचार्तीकरीबहुद्वेष। तथापिकाहीघुरुमानाणुनिचित्तांतराहेनिर्दोष॥ ५२॥ पाहुनिरूपसुकृताचेज्येष्ठामानसिचहूतसंतस। ह्मणेकसेस्व
हस्तेमजलाहिविघ्नजाहलेप्राप्त॥ ५३॥ त्यानंतरेपित्याने आनंदानेकरोणिसुतलग्न। घेउनिस्नुषाघराला आलामगतोचद्रुतथाटाने॥ ५४॥ इष्टा
ससज्जनानीयेउनिघुरुमेसिदीधलामान। तेपाहुनिसुदेहाचित्तीसंतसहोयक्रोधान॥ ५५॥ येकेदिनीसुकृतधर्मा अंकीपुत्रस्नुषेसिबससुक
न। दोघीसंदाविजेक्षांतेव्हांदेवकसेअलेघडुन॥ ५६॥ घुरुमामनातहर्षनिजलीलादुःखितमनीसुदेहाते। हाहाःह्मणोनिउठलीताडितवदना
सिआणित्रदयाते॥ ५७॥ घुरुमाकरद्वयातेजोडुनविनवीमधूरवचनाने। बाईकिमर्थदुःखामानिसिचित्तांतसांगवदनाने॥ ५८॥ हापुत्रबाईतु
मचामीहोदासीत्वदीयचरणाची। सांगालतेस्वचित्तेआज्ञामानोनहोतुमची॥ ५९॥ बहुतांपरीसुदेहाघुरुमेनतीप्रबोधिलीअसतां॥
तेसीचत्यासुधर्मेपरित्यादुःखसचिंतऋषिवनिता॥ ६०॥ माझाहृदयाग्नीहाघुरुमानेचोदकेचशांतिपरा। पावेलसत्यगमेनाहीतरि

तोमलाबहूअपराध॥ ६१॥ हायोगपुत्रप्राणाहरल्यावाचोनिकेविलाधेल। निश्चयअसाकरोणीनिर्दयजालीमनातबहुसाल॥ ६२॥ येकेदिनी
स्त्रियेलाघेउनिनिजलाविलोकुनोजननी। ज्येष्ठाउद्विग्नताच्याअंगारखदेद्विखंडेपेकरुणी॥ ६३॥ होतांहियामरजनीबांधुनीत्याचांशरीरखंडा
तें। घेउनिशिरीनिघालीसत्वरकळतांनपुत्रजायेला॥ ६४॥ जेथेघुरुमादेवीपूजुनिषार्थिवअणोनिमगटाकी। येकटीसिरीसुदेहावाहुनित्या
लासरोवरीटाकी॥ ६५॥ ज्येष्ठाभगिनीसुदेहातीणेवधिलारूपुत्रघुरुमेचा। बांधुनिमोटतयाची। टाकुनिदिधलासुगतिलिंगाच्या
टाकुनिगर्तेततसुताला स्वाश्रमनिद्राकरीतसांनंद। मनीम्हणेमलाहाबरवाजालाप्रसंनगोविंद॥ ६७॥ येवंस्वस्थकरोणीयेउनिनिज
लीसुखासनीअपल्या। चित्तांतहर्षमानीस्मरणाकाहोस्वकिल्मिषाकेल्या॥ ६८॥ राहातांमुहूर्तरजनीघुरुमारातलीसदाशिवस्मरणी
सारुणिस्नानविधीतेवंदितपूर्वसंदेरवुणीतरणी॥ ६९॥ जागृतकरुणिपतिलाजोडुनिपाणीउद्गह्मणेघुरुमा। जालाप्राप्ततसमयोम
ज्जनसंध्याकराशिखीहोमा॥ ७०॥ ऐकुनिवाणिप्रियेचीसुकृतिस्नानादिसर्वऋषिनेमा। घेउनिध्दोपित्रियालावन्हीशाळेचसोनि
करिहोमा॥ ७१॥ नेणेचरित्रस्त्रियेचब्रह्मादिकहीसमग्रसुरलोक। तेथेकविघुरुमाजाणेऋषिवर्यनोसुखावीक॥ ७२॥ त्यानंतरसुकृ
मीघुरुमानामासुधर्मऋषिपत्नी। लघुलिंगपूजनाचेंघेउनिसाहित्यसर्ववहुयत्नी॥ ७३॥ आसनसाधनिमालारुद्राक्षाच्याकरीगळांघा
ली। होउनितन्मयचित्तीलाउनिभूतिशिवार्चनारतली॥ ७४॥ उठतांचिपुत्रजायापाहेकायांसमग्ररुधिराणी। पसरलीपतीनिर्दयेशयनीतत्क्ष
णिटाकीशिरेधरणी॥ ७५॥ पतिदुःखेघाबरली धावतगेलीसमीपसासूच्या। ताडुनिहृदयकरानेंबोलेहोऊनिसशोकतीवाच्या॥ ७६॥ ऐकुनि
वृत्तांतसुनेचाज्येष्ठाआलीकरीतरुग्लानें। अंतरिहर्षतयेच्यापरिदावीमायासमग्रलोकांते॥ ७७॥ रडेपडेसुदेहामस्तकअपटी
घेरेवरीअपला। स्वदर्दुधरुनीसुनेलासमजावीतवदोनिबहुबोला॥ ७८॥ पाहुनिप्रलयतयेचाघुसुमासप्रेमपूजिलघुलिंगा तेसानि
श्चलचित्तीहोउनिऋषिहृत्सतशिवलिंगा। ऋषिम्हणेसुनेलाकेचागेपतिकिमर्थहाशोक। बाईसर्वजगाचादेतानेताउमापतीयेक॥ ७९

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

जाउनिशरणतयालासार्थककरिकाहिआपुलेआतां।शोकांतकाहिनाहींगेलेतेहोकधीनयेहाता।८१ऐसीश्वशुरगिरितेऐकुनिशोककरीस्व
सुतजाल्या।साकुनिनित्यविधीतेघुसृकमाबोलेत्यजोनिसृतमाया।८२ऐकुनिअक्रोशसृनेचाशिवशिवशिवतीसतीह्मणेघुसृकमा।अर्चु
निसांगशिवालाघालीसाष्टांगसारुणीनेमा।८३घुसृकमासद्गदहोउनिबोलेबाहुनिस्मुषेसिमधुरोक्ति।सखयेत्यागुनिदुःखातत्परदेखा
करोणिशिवभक्ती।८४प्रतिजन्मिजगाचामातासृतअर्पितासेभिन्न केवीतर्थेदरडावेपाउनिमोहासेवेदसृजना।८५।दृक्षीजळी
स्थळीतूपाहेशंभूसमग्रत्रैलोकी।८५।नाहीकोण्हीअयकीलायेउनिजन्मासिजाहलाअमर।गेलाजाहलजातोयेनहिघरीं किमर्थगेघोर८७
प्रार्थित येतिबोलुनिघुसृकमाघेउनिकुसृमासिअर्पिलघुलिंगा।जोडुनिपाणीवेदलेजाउनिसदनासियापुन्हावेगी।८८घेउनीसमग्रलिंगावेगेंगे
लीसरोवरानिकट।जयजयशंभुदयाळाद्यावीमजलापुन्हाउद्यासेट८९गर्जुनिऐसीबाणीपाणिनयनासिआणिलेतीणे।मोकळिले
लघुलिंगागर्तेमाजीबहूतयुक्तीने।९०।शंभुस्मरणीतत्पर होउनिघुसृकमानिजाश्रमीजाता।आलीदयाशिवाला आलाधाऊनित्वरेत्रिपुरहं
ता।९१।कृपानिधीत्वरेनेयेउनीउठगर्तेतउठवीबाळा।जोमारुणीरुदेहाराकुनिरात्रीसपावलीशाळा।९२।फिरतांचिमायमागेंमारितहो
कासरोवरीतनुजा।उभीराहुनीविलोकीयेतोदेखसृतासतीसहज।९३।मातेसिपुत्रसांगेमारुणीरात्रीसाध्येष्ठमायेन।मजदाकियेलया
गर्तिछेदुनिकायासृतीक्षणशस्त्राने।९४।परित्यागेंशुप्रसादेआलोजीवंतहोउनीजननी।ऐकुनिहर्षसृताचेहरभृदशंकरम्हणेतिचीवा
णी।९५।जैसीप्रथमसृताच्यामरणाचेंदुःखमानिलेनवते तैसेचिपुत्रदर्शपडताहर्षादिहोईनार्ती।९६।गंगादिसर्वसरितासागरि
जावोनियेतिनापरत।घुसृकमामनापगाचावोढाधांवेशिवांघ्रिजलधीत।९७।जाणुनिएसेशिवतोतोषुनिप्रगटेसमोपघुसृकमेच्या।पुरवा
वयामनाचीवांछापृष्टीउभा असतीच्या।९८ऐकुनिनंदिगळाच्याघंटारवमावजाणुनीफिरली।पाहेजोमाघारातोतीनेचिदेखिलात्रिशूली।९९
जोनंदीवरीबसोनीगिरिजादेवीसमवेतशिवआला।साष्टांगघालंदंडघुसृकमादशभुजपंचाननेंदुशिखराला।१००।बोलेशंभुसतीलाउठगेचा

ईबहूतशिणलीस।मारीणआधिंतिजलाजीणेवधिलेत्वदीयपुत्रास।१।चांडाळीनेसृदेहाशूलेइजलाकरीणगतप्राण।ईणेचिपुत्रतुझा
खेदूनत्रीसदाकिल्बधुना।२हीपापिणीकशालासदनीतूह्यानकोरेचेवदन।पाहूआतांतिलामीमारिणआधीत्रिशूलटोचून।३।सद्ग
दहोउनीचिंतीघुसृकमाविनवीह्मणेउमा धीश।वाचवीअतांसृदेहामजलायवदेचिदेइजेसृयश।४।जरितिलासृतवधपातकघडलेअसे
लशिवराया।तरिकोटिवधाचीपापेहरतीलविलोकितांपायां।५।खद्गेजेनेगिरिजेशजातीस्वर्गासिपातकीबहुत।नोतूंपडतांदृष्टीपातक
सृष्टीउरलेकसृत।६।मद्वाग्येपरमेशाधाउनिआलासिकायचासदया।स्वजुनीक्रोधसृदेहाअगिनीरक्षीवदोनिधरिपायां।७।सानंदचित्तशि
वतोहोउनीघुसृकमासतीसधरिहृदई।तिमलाम्हणेमलातूआठविंशिणपावलीसबारी।८।घुसुमेअतांमलातूदुर्लभनवरजो असेलतूभाग देइ
नतांचितुलामीवदऐसेतिसीउमारंग।९।जोडुनपाणीघुसृकमामागेवरशंभुलाबद्धकठिण।मन्नामपूर्वेशिवतूहोउनिरहेसमीपमम
सदन।१०।घुसृकमावचनशिवानेऐकुनितिजलातसाचिवरदिधला।भक्तिबळेतिच्यातोवरिमजलाप्रबधशिवजाला।११।घुसृकमेअ
तांतुझामीनामेंविख्यातहोउनियेथ।राहीनआणिगर्तातोहोइलशिवनामसत्प्रवरतीर्थ।१२।घुसृकमेशनाममाझेव्यासेकथिजेलसर्वपो
राणी।हीगर्तालघुलिंगाचीहोइलविख्याततीर्थयाधरणी।१३।अकराअन्यलगानीयेथेघुसृकमेशलिंगबाराव।होनेदेप्रसिधजगतीमाजी
तारकजसीजळीनाव।१४।ऐशावरप्रदानेघुसृकमाकुसृमायुधाहितेतुष्ट।केलीवरीष्टजगीयानासृतनीचेसमग्रहीकष्ट।१५।शंभू
वरप्रदानेतोषुनिघुसृकमाकरडूयाजोडी।त्वदर्शनेजगचीजाइलओतांतुटोनिभवबेडी।१६।वंदुनिसदाशिवाला अज्ञामागुनि
निजाश्रमागेली।अगिनीस्नोषापनीलाआणुनिशंकरपदावरीघाली।१७।विप्रेपिनाकपाणीचरणावरिलोचनांबु अभिषेक।करुणी
ह्मणेदयाळापावनकेलाअह्मासिभवलोक।१८।नसापडसीकधानूसरगणऋषिजनसमग्रऋषिवर्या।नोतूप्रसन्नहोउनीकेलीज
गियाप्रसिधममभार्या।१९।क्रूरकोटिरत्नमुगटस्वणखणखणरवपावनातियाचरणी।नोविश्वनाथघुसृकमेसांगेहादाविलामलानयनी।२०।

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

शंभुल्लणेऋषीला अरेयापुत्रासमानशनपुरुष होतीलवंशितूम्हाविद्याधनयुक्तऋणिनिर्दोष२३ ऐसेवदोनिऋषिलाज्योतिर्लिंगस्वरूपशि
वजाला पाहुनिअद्भुतलीलाविप्रेहरजयल्लणोनिरवकेला२४ तेव्हांत्रिदशपतीनिरखीकेलीअणेनिकुसुमाते। जयघुसृमेशल्लणोनीन्न
ह्यायेऊनिनमीतमगत्यातें२५ वाघेनमी अनंतवाजतियेवेनिनाचतीगणिका गंधर्वगातिमुनिवरसुरनरसाष्टांगवंदितीजनका२६
पूजाविधीकरोणीआलागर्तेसभीपयुग्गवदन। श्रीमत्तीर्थशिवालयदेउनिगर्तेसनामकारगमन२५। ल्लणेपुटेशशिवंशीयेइलराजाश्री
रालनृपनाथ। होउनिनिष्पापययाच्याउदकेमगतोकरोलशिवतीर्थे२६ ऐसेविधीवदोनीगर्जतघुसृमेशनामनिजसदना गेलासृ
रासरालासंगेघेउनिऋषीससरलुलना२७। जागर्तेतनित्यघुसृमाद्याकितहोतीकरोणिलघुलिंगा। तेतीर्थब्रह्मदेवकेलेविख्यातजोवि
सरगंगा२८ मगतोसृधर्मशिवालावंदुनिसाष्टांगस्वाश्रमीठेला। भोगुनिसंसारसृखाघुसृमासमवेतमोसपदिगेला२९ जोहेपुण्य
आर्णीवाचिलकोणीसमग्रशिवलीला। श्रीघुसृमेशनयालातोषुनिदेईलपुत्रधनबाला३० वाचिलकोणहीपाठ आर्यात्यालासृगम भवसिंधु
देईलपुत्रजायाहोउनिसंतुष्टश्रीदयासिंधु३१ पृथ्वीवरीप्रसिध्दकाशीजैसीचएलनृपनगरीनेसेचपुण्यरूपगंगाजेथोनियोजनेच्या३२ राहा
णारेतरुलीचाराघवशारुलीससासरामान्या। शुक्लोपनामज्याचेदर्वीशेषांविकासरामान्या३३ तसुत्रचापुनागेणिजारामासबंदुनीआर्या॥
श्रीपुसृमेशप्रभूचापाहुनिपुराणनिर्मिल्याआर्या३४। श्रीशालीवाहनशकेसत्रासेछप्पन्नातजयअब्दी। कैल्यायथामतीनेआर्याआ
र्यासितोषप्रतिशब्दी३५ ॥ इतिश्रीमल्लिंगपुराणोत्तघुसृमेशमाहात्म्यप्राकृतआर्यासुशुक्लोपनामकपांडुरंगात्मजराघ
वसृनुनाविजयल्लणाख्येनविरचितापंचत्रिंशदधिकशतसंख्याआर्यासंपूर्णमसृ ॥ शिवार्पणमसृ ॥ शुभंभवतु ॥
शके१७५९ जयनामसंवत्सरेपौषशुध्दपंचमी५भानुवासरे एलापुरनिवासिनाराघवपुत्रेणवापुशास्त्रिलिखितमिदं ॥ ॥
स्वार्थपरोपकारार्थंवेतिहविद्वज्जनै ज्ञेयं ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ११